

SCHEIDINGSNETWERK
MAATWERK IN ECHTSCHEIDING

Wij gaan scheiden en wat nu?

Een gratis E-book vol praktische informatie over scheiden

Voor u geschreven door **Het Scheidingsnetwerk**

Inhoud

Waar begint u als u gaat scheiden?	p. 3
Gezamenlijk of eenzijdig de scheiding aanvragen?	p. 4
Scheiden met kinderen	p. 5
De verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap	p. 7
Scheiden met een eigen woning	p. 7
Scheiden met schulden	p. 11
Is de verdeling in balans?	p. 11
Pensioen	p. 13
Wanneer heeft u recht op alimentatie?	p. 15
Partneralimentatie	p. 15
Kinderalimentatie	p. 17
Overheidssubsidie	p. 19
Hoe ziet de procedure eruit?	p. 20
Online scheiden wint terrein	p. 21
Bijlagen	p. 23
Bijlage A: checklist voor het ouderschapsplan	p. 23
Bijlage B: checklist voor het convenant	p. 24

Waar begint u als u gaat scheiden?

De beslissing om te gaan scheiden komt vaak pas na maanden gepieker en soms ook heel plotseling. Soms is het een gezamenlijk besluit, maar misschien bent u nog maar recentelijk 'overvallen' met het besluit van uw partner. Hoe dan ook, uiteindelijk heeft u de beslissing genomen om te gaan scheiden. Waar begint u dan? Wat moet allemaal geregeld worden?

Bij een scheiding komt een hoop kijken. In dit E-Book zal beknopt worden beschreven waar u rekening mee moet houden en waar u het beste mee kunt beginnen. Dat u dit E-Book aan het lezen bent, is al een hele goede eerste stap. Het is heel belangrijk om informatie in te winnen en voor uzelf te bedenken hoe u verder gaat en welke afspraken u met uw ex-partner wilt maken. Neem daarvoor uw tijd en probeer u niet te laten beïnvloeden door vrienden en familie die soms, weliswaar goedbedoeld, op oorlogspad zijn.

Bedenken wat u wilt, is niet altijd even makkelijk. Het is aan te raden om eerst in kaart te brengen waarover u allemaal beslissingen moet maken en vervolgens pas te bedenken wat u daarmee wilt. Deze aanpak zorgt voor overzicht in de chaos. Als bijlage bij dit E-Book vindt u checklists die u daarbij kunnen helpen.

Wanneer u samen kinderen heeft, maakt dat uw scheiding extra ingrijpend. Bij wie gaan zij wonen en hoe vaak ziet u uw kinderen dan nog? Het is verplicht om belangrijke afspraken vast te leggen in een ouderschapsplan indien de kinderen minderjarig zijn. Verderop in dit E-Book leest u meer over scheiden met kinderen.

De sleutel voor een soepele en snelle scheiding is communicatie. Blijf met uw ex-partner in gesprek gaan, hoe moeilijk dat soms ook is. Wanneer u het niet eens kunt worden over een onderwerp, kunt u dat onderwerp in eerste instantie even parkeren en er later op terugkomen. Bekijk dan eerst eens waar u het wel samen over eens bent. Als u er samen niet uitkomt, schakel dan de hulp in van een ervaren mediator of scheidingsadviseur. Zij kunnen u vaak goed helpen. De ervaring leert dat er vaak meer oplossingen zijn dan u in eerste instantie denkt.

Gezamenlijk of eenzijdig de scheiding aanvragen?

Er zijn in de basis twee mogelijkheden om te scheiden: gezamenlijk of eenzijdig. Er is een wereld van verschil tussen deze twee mogelijkheden.

Gezamenlijk

Bij een gezamenlijke scheiding maakt u samen (met hulp van een scheidingscoach of mediator) afspraken die tegelijk met het scheidingsverzoek door een advocaat worden ingediend bij de rechtbank. Indien de stukken in orde zijn, geeft een rechter zijn goedkeuring en volgt een uitspraak, een zogenaamde beschikking. Via deze weg bent u in afzienbare tijd gescheiden en daarvoor hoeft u niet eens persoonlijk bij de rechtbank te verschijnen. Uw gezamenlijke belang staat centraal.

Eenzijdig

Hoe anders is het wanneer u besluit om eenzijdig te scheiden. Bij een eenzijdige scheiding heeft u ieder een eigen advocaat die namens u stukken indient bij de rechtbank. Uw advocaat kijkt in de eerste plaats naar uw belang als individu. Doorgaans zijn de stukken die namens elk van de partners worden ingediend bij de rechtbank niet in overeenstemming en volgt een procedure die gemakkelijk uit kan lopen op een extreem dure (v)echtscheiding. Er wordt vaak – en terecht – gewaarschuwd voor vechtscheidingen. Een vechtscheiding kent namelijk geen winnaars en wanneer u samen kinderen heeft, zijn zij de grootste verliezers.

Voorkom een vechtscheiding en schakel op tijd hulp in

Scheiden is nooit leuk, maar een gezamenlijke scheiding is absoluut de minst vervelende optie. Denk niet te snel dat eenzijdig scheiden uw enige uitweg is. De nadelen van eenzijdig scheiden wegen namelijk meestal niet op tegen de nadelen die samenhangen met het sluiten van compromissen bij een gezamenlijke scheiding.

Op het moment dat u besluit te gaan scheiden, heeft u waarschijnlijk nog alle intentie om de scheiding netjes en respectvol af te wikkelen. Vrijwel niemand heeft vooraf de bedoeling om van de scheiding een vechtscheiding te maken. Toch eindigen nog al wat scheidingen in een vechtscheiding. Over het algemeen gaat het in dergelijke gevallen al vrij vroeg in het scheidingsproces mis. Mensen komen er simpelweg niet uit bij het maken van de afspraken doordat de goedbedoelde overleggen keer op keer in een ruzie eindigen. Het is daarom aan te raden om op tijd onafhankelijke hulp in te schakelen, bijvoorbeeld van mij of mijn collega's bij het Scheidingsnetwerk. Wij doen er namelijk alles aan om te voorkomen dat uw scheiding een vechtscheiding wordt. Daarnaast kunnen wij een gezamenlijke scheiding van begin tot eind voor u regelen.

Scheiden met kinderen

Wanneer u besloten heeft om te gaan scheiden heeft dit ook grote gevolgen voor uw kinderen. Uw gezin en thuis vormen immers de basis voor uw kinderen. Wanneer deze vertrouwde basis wegvalt, is dat heel ingrijpend. Dit kan zelfs het (zelf)vertrouwen van uw kinderen aantasten. Sommige kinderen reageren heel heftig op een scheiding en bij anderen lijkt niets aan de hand te zijn. Laat u in het laatste geval echter niet misleiden. Ook kinderen die ogenschijnlijk geen last hebben van de scheiding, kunnen (later) erg gespannen zijn.

Hoe vertelt u uw kinderen dat u gaat scheiden?

De manier waarop u uw kinderen vertelt dat u gaat scheiden heeft veel invloed op hoe zij de scheiding ervaren. Bij voorkeur vertelt u samen aan de kinderen dat u gaat scheiden. Voorkom dat uw kinderen per ongeluk van een ander horen dat u gaat scheiden door eerst uw kinderen in te lichten en daarna pas uw omgeving.

Kies een goed moment om het nieuws aan uw kinderen te vertellen, het liefst niet net voordat uw kinderen gaan slapen of vlak voordat zij naar school gaan. Benadruk dat de scheiding niet de schuld is van uw kinderen. Kinderen zijn namelijk geneigd om, net als wij, verklaringen te zoeken voor dingen die zij niet begrijpen. Door een gebrek aan levenservaring gaan zij op zoek naar die verklaring in hun eigen gedachtewereld. Vaak bedenken zij dan een totaal onrealistische verklaring zoals: 'Als ik gisteravond mijn bord had leeggegeten en ik papa niet boos had gemaakt, was hij nu vast niet weggegaan.' U kunt proberen dit te voorkomen door duidelijk te maken dat de oorzaak van de scheiding iets tussen u als stel is en dat de scheiding geen invloed heeft op u als papa en mama. Benadruk dat u allebei ontzettend veel van uw kinderen houdt en dat daar niets aan verandert.

Wanneer uw kinderen oud genoeg zijn, is het goed om hen te betrekken bij het maken van de omgangsregeling. Op die manier hebben zij nog enige grip op de situatie en weten zij wat zij kunnen verwachten. Naast uw kinderen is het ook aan te raden om de school en de sportclub van uw kinderen op de hoogte te stellen van de scheiding, zodat de docenten weten wat er speelt en zij uw kinderen hierbij kunnen ondersteunen.

Respect voor elkaar

Helaas verloopt niet iedere scheiding even harmonieus. Uw kinderen moeten hier natuurlijk zo min mogelijk het slachtoffer van worden. Voorkom dan ook ruzies in het bijzijn van de kinderen en bespreek uw dilemma's niet met uw kinderen of met anderen terwijl uw kinderen dat kunnen horen. Kinderen, en zeker gespannen kinderen, vangen heel veel van uw gesprekken op. Wanneer u dingen omtrent uw scheiding wilt bespreken is het dan ook aan te raden een rustige plek op te zoeken waar uw kinderen u echt niet kunnen horen.

Wanneer het niet soepel loopt tussen u en uw ex-partner, is het soms verleidelijk om in negatieve zin over uw ex-partner te praten. Ook dit is schadelijk voor kinderen. Alle negatieve dingen die kinderen horen over één van hun ouders, kunnen zij op zichzelf projecteren. Zij zijn zich namelijk al op jonge leeftijd bewust van hun gelijkenissen met beide ouders. Een belediging aan het adres van papa, kan geïnterpreteerd worden als een belediging aan het kind zelf.

Ouderschapsplan

Wanneer u samen minderjarige kinderen heeft en gaat scheiden, heeft u een ouderschapsplan nodig. Dit is een verplichting die in de wet is vastgelegd. In het ouderschapsplan komen afspraken over hoe u de zorg voor uw kinderen gaat verdelen. Het gaat hierbij niet alleen om de omgangsregeling en het toekomstige adres van uw kinderen, maar ook over afspraken omtrent verjaardagen, vakanties, zorgtaken, informatie en financiën, zoals zakgeld en kinderalimentatie.

Dit verplichte ouderschapsplan dient aan een aantal eisen te voldoen. Zo zijn bepaalde onderdelen verplicht, dit zijn: afspraken over zorg- en opvoedingstaken, een afspraak over kinderalimentatie en de verdeling van bijzondere kosten die buiten de alimentatieregeling vallen, een omgangsregeling en afspraken over hoe u elkaar informeert over alle belangrijke zaken omtrent uw kinderen. Al het overige is niet verplicht. Toch vinden veel ouders het fijn om het ouderschapsplan iets verder uit te breiden met bijvoorbeeld afspraken over alcoholgebruik in het bijzijn van de kinderen of een maximale reisafstand tussen de beide ouders. In bijlage A van dit E-book treft u een checklist aan van onderwerpen waar u aan kunt denken bij het maken van een ouderschapsplan.

Omgangsregeling

U heeft als ouders gezamenlijk het recht en de plicht om voor uw kinderen te zorgen. In de praktijk komt het erop neer dat een van u beiden wellicht de kinderen minder vaak zal zien. Welke omgangsregeling u wilt afspreken is heel persoonlijk. Houdt bij het bedenken van deze omgangsregeling rekening met praktische zaken zoals uw werk(dagen) en de afstand van uw woning tot de school van uw kinderen. Daarnaast is het aan te raden om rekening te houden met de wensen van uw kinderen. Zorg er wel voor dat er duidelijkheid is en de kinderen dus niet steeds tussen de ouders hoeven te kiezen. Voor het ouderschapsplan is het verplicht om duidelijke afspraken vast te leggen waar u op kunt terugvallen indien u er niet in overleg uitkomt. 'De omgang regelen wij in overleg,' is - ondanks grote populariteit - dus niet voldoende. In overleg afwijken van de afgesproken omgangsregeling kan daarentegen altijd. Vooral bij de wat oudere kinderen die toch vaak hun eigen plan trekken.

Kinderen van 12 jaar of ouder

Kinderen van 12 jaar of ouder krijgen volgens de wet een eigen, maar niet doorslaggevende, stem bij het maken van het ouderschapsplan. Kinderen vanaf de leeftijd van 12 jaar ontvangen een uitnodiging van de rechter om langs te komen en te vertellen wat zij van de scheiding en de omgangsregeling vinden. Op deze manier geeft de rechter uw kinderen de kans om hun hart te luchten. Alhoewel deze mogelijkheid er is, hebben veel kinderen hier geen behoefte aan. In dat geval mogen zij de rechter een (korte) brief schrijven waarin zij aangeven dat zij geen behoefte hebben om over de scheiding te praten.

De verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap

Wanneer u gaat scheiden moet u alles wat u samen heeft, ook wel de huwelijksgoederengemeenschap genoemd, onderling verdelen. Uw afspraken over de verdeling kunt u laten opnemen in een convenant. Een convenant is een overeenkomst tussen u als ex-partners waarin u uw afspraken met betrekking tot de scheiding vastlegt.

Indien u vóór 1 januari 2018 in gemeenschap van goederen bent getrouwd, moet u in principe alles wat u heeft verdelen. Het gaat hierbij niet alleen om de verdeling van uw meubels en de auto, maar ook om uw woning, uw bankrekeningen, uw schulden, uw verzekeringen, etc. In bijlage B van dit E-Book vindt u een uitgebreide checklist met onderwerpen die u kunt vastleggen in een convenant. Een valkuil bij de verdeling wordt gevormd door bankrekeningen die op naam van slechts één van beide partners staan. Voor de wet zijn deze rekeningen, ondanks dat het geen en/of rekeningen zijn, van u samen en moeten deze, inclusief de bijbehorende saldi, tussen u verdeeld worden. Datzelfde geldt voor schulden en verzekeringen die slechts op één naam staan. Omdat u in gemeenschap van goederen bent getrouwd, is alles van u samen en maakt de tenaamstelling daarin geen verschil.

Met ingang van 1 januari 2018 is er een nieuw huwelijksvermogensrecht in werking getreden en is de gemeenschap van goederen anders ingericht. Kort gezegd komt het op het volgende neer:

- alle voorhuwelijkse bezittingen en schulden die uitsluitend aan een van beide partijen toebehoorden en die dus voor het aangaan van het huwelijk geen gemeenschappelijk eigendom waren, blijven uitsluitend toebehoren aan degene aan wie deze voor het huwelijk toebehoorden;
- partijen moeten uitsluitend alle gemeenschappelijke bezittingen en schulden die zij reeds vóór het huwelijk hadden en alle bezittingen en schulden en die tijdens het huwelijk zijn ontstaan, met elkaar verrekenen, met uitzondering van tijdens het huwelijk verkregen erfenissen en schenkingen en de daarop drukkende schulden;

Wanneer u onder huwelijkse voorwaarden bent getrouwd, kan u andere afspraken hebben gemaakt, die afwijken van de wettelijke regeling die gold op het moment dat u in het huwelijk trad. Sommige eigendommen kunnen door de huwelijkse voorwaarden van één van beide partners zijn en hoeven bij een scheiding dan ook niet te worden verdeeld. Wanneer u huwelijkse voorwaarden heeft, dient u een kopie te maken voor uw scheidingscoach, mediator en advocaat. Zij kunnen er dan voor zorgen dat uw scheidingsdocumenten in overeenstemming met deze voorwaarden worden opgesteld.

Sommige aspecten van de verdeling van uw huwelijksgoederengemeenschap kunnen grote gevolgen hebben, met name op fiscaal gebied. Wie blijft in uw woning wonen en wie betaalt de kosten voor de woning? En hoe zit dat dan met de hypotheekrenteaf trek? Ook wanneer schulden verdeeld moeten worden, ligt dit vaak iets ingewikkelder dan u wellicht in eerste instantie denkt. Vanwege de mogelijk grote gevolgen van uw keuzes met betrekking tot uw eigen woning, de verdeling van schulden en de verdeling in zijn geheel, worden deze drie onderwerpen hieronder nog wat uitvoeriger besproken.

Scheiden met een eigen woning

Wanneer u een gezamenlijke koopwoning heeft, heeft u verschillende opties. Zo kunt u de woning gemeenschappelijk houden of verkopen, maar in veel gevallen zal één van de twee partners de woning willen overnemen waarbij de ander een andere woning zal betrekken.

Wanneer één van u de woning wil overnemen, zal diegene moeten proberen om de hypotheek “op zijn of haar naam te krijgen”. Dit is niet altijd even gemakkelijk en snel geregeld. Vaak is niet eens met zekerheid te zeggen of dit überhaupt gaat lukken. Het is dan ook aan te raden om een afspraak te maken met de bank om duidelijk te krijgen of een overname van het huis, inclusief de hypotheek, in uw situatie haalbaar is. Toch is het in dit stadium al mogelijk om een convenant op te stellen en uw scheiding in gang te zetten. Er kunnen in dit geval ‘als-dan’ passages worden opgenomen. U kunt op deze manier afspraken maken voor het geval de overname van de woning met hypotheek wel of niet lukt.

Wanneer het niet direct mogelijk is om de hypotheek over te nemen, is het soms verstandig om de woning nog enige tijd als gemeenschappelijk eigendom aan te houden en de in de woning achterblijvende partij de tijd te gunnen om de financiën op orde te krijgen. Of u kunt op deze manier wachten tot de woningmarkt weer wat aantrekt en wellicht valt er iets te regelen met uw werkgever en krijgt u op den duur betere financiële vooruitzichten.

In de periode dat u nog beiden eigenaar van de woning bent, maar slechts één van u in de woning woont, mag in principe alleen de in de woning achterblijvende partij zijn of haar helft van de hypotheekrente fiscaal aftrekken. Het recht van de vertrekkende partner om hypotheekrente af te trekken vervalt, omdat u alleen hypotheekrente mag aftrekken voor de woning waar u ook daadwerkelijk woont. Uw woning wordt daarmee duurder.

Er is echter een manier om de volledige hypotheekrenteaftrek voor een overgangperiode van twee jaar te behouden. De vertrokken partij mag gedurende deze periode de echtelijke woning blijven opgeven als fictieve eigen woning en behoudt daarmee het recht op hypotheekrenteaftrek, mits u ook daadwerkelijk hypotheekrente betaalt. De hypotheekrente die de vertrokken partij dan betaalt, kan worden gecompenseerd door middel van (aanvullende) partneralimentatie. Het is een kwestie van op de juiste manier aangifte doen van uw inkomsten en uitgaven. Hieronder volgt een voorbeeld van hoe u deze truc kunt toepassen.

Een voorbeeld: Frans en Monique gaan scheiden. Frans blijft in de woning wonen en wil de woning wel overnemen, maar weet nog niet zeker of dat gaat lukken. Monique woont inmiddels ergens anders. Ze spreken af dat Frans twee jaar de tijd krijgt om te proberen de woning en hypotheek op zijn naam te krijgen. Wanneer het hem tegen die tijd nog niet is gelukt om de woning over te nemen, zal de woning worden verkocht en de opbrengst of het tekort gedeeld worden. Voorlopig is de woning nog gezamenlijk eigendom.

Financiële gegevens van de koopwoning:

-WOZ: 220.000,00

-Hypotheekrente: € 1.000,00 per maand

-Eigenwoningforfait: 0,75% van WOZ = € 1.650,00 per jaar = 137,50 per maand

Voor het voorbeeld zullen hierna steeds bedragen per maand worden gebruikt.

Oude situatie tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap:

De betaalde hypotheekrente is volledig aftrekbaar van het inkomen wanneer u aangifte doet, waardoor u minder inkomstenbelasting betaalt.

Het eigenwoningforfait moet bij uw inkomen worden opgeteld wanneer u aangifte doet. De achtergrond hiervan is dat huurvrij wonen door de overheid wordt gezien als inkomsten in natura, waarover belasting moet worden betaald.

Betaalde hypotheekrente: € 1000,00

Aftrekbare hypotheekrente: € 1.000,00

Eigenwoningforfait: € 137,50

Resultaat: € 1.000,00 – € 137,50 = € 862,50 fiscaal aftrekbaar

Situatie bij scheiding:

Frans blijft in de woning wonen en betaalt alle lasten van de woning. Ondertussen probeert hij de woning met hypotheek op zijn naam te krijgen. Monique is inmiddels verhuisd en daardoor is het recht op hypotheekrenteafrek voor haar vervallen. Frans kan nu alleen nog zijn eigen helft van de hypotheekrente aftrekken van zijn inkomen. Frans en Monique zijn nog wel ieder voor de helft eigenaar en moeten daarom ieder de helft van het eigenwoningforfait optellen bij hun inkomen. Monique betaalt dus eigenlijk belasting voor de woning van Frans.

Betaalde hypotheekrente door Frans: € 1.000,00

Aftrekbare hypotheekrente voor Frans: € 500,00

Eigenwoningforfait voor Frans: € 68,75

Eigenwoningforfait voor Monique: € 68,75

Resultaat voor Frans: € 500,00 – € 68,75 = € 431,25 is fiscaal aftrekbaar

Resultaat voor Monique: € 68,75 moet fiscaal worden bijgeteld

Situatie bij scheiding met truc:

Ondanks dat Frans als enige in de woning blijft wonen betalen Frans en Monique ieder de helft van de hypotheekrente van de woning en merkt Monique de woning aan als fictieve eigen woning. De kosten die Monique maakt worden gecompenseerd door (aanvullende) partneralimentatie. Partneralimentatie is - net als betaalde hypotheekrente –fiscaal aftrekbaar, waardoor het uiteindelijke resultaat hetzelfde is als tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap.

Doordat beiden partijen voor de helft eigenaar van de woning zijn, moeten zij nog steeds ieder de helft van het eigenwoningforfait bij hun

inkomsten optellen. Monique betaalt hiermee voor het woongenot van Frans en daarom kan ook dit bedrag worden opgegeven als betaalde partneralimentatie. De bijtelling van het eigenwoningforfait van Monique wordt hierdoor volledig gecompenseerd en onder aan de streep betaalt Monique geen extra belasting.

Betaalde hypotheekrente door Frans: € 500,00

Betaalde hypotheekrente door Monique: € 500,00

Betaalde partneralimentatie door Frans: € 500,00

Ontvangen partneralimentatie door Monique: € 500,00

Eigenwoningforfait voor Frans: € 68,75

Eigenwoningforfait voor Monique: € 68,75

Belastingaangifte Frans:

Aftrekken: € 500,00 betaalde hypotheekrente
€ 500,00 betaalde partneralimentatie +
€ 1.000,00

Bijtellen: € 68,75 eigen helft eigenwoningforfait
€ 68,75 ontvangen partneralimentatie
(=betaalde eigenwoningforfait door Monique) +
€ 137,50

Belastingaangifte Monique:

Aftrekken: € 500,00 betaalde hypotheekrente
€ 68,75 betaalde partneralimentatie
(=betaalde eigenwoningforfait door Monique) +
€ 568,75

Bijtellen: € 68,75 eigen helft eigenwoningforfait
€ 500,00 ontvangen partneralimentatie +
€ 568,75

Resultaat voor Frans: € 1.000,00 – € 137,50 = € 862,50 fiscaal aftrekbaar

Resultaat voor Monique: € 568,75 – € 568,75 = € 0,00

Tip: het is het makkelijkst wanneer u een gezamenlijke bankrekening gebruikt. In de praktijk zou Frans per maand € 500,00 hypotheekrente en € 500,00 partneralimentatie op deze rekening storten. De rest regelt u dan in uw belastingaangifte.

Door bovenstaande truc toe te passen bespaart u een hoop geld. U kunt deze truc twee jaar lang toepassen. Na deze periode mag de vertrokken partner de woning niet meer als fictieve eigen woning aanmerken en vervalt het recht op zijn of haar helft van de hypotheekrenteaftrek definitief. Wanneer de woning wordt overgedragen aan Frans, is deze

constructie niet meer nodig. Hij is dan volledig eigenaar van de woning en mag dan weer 100% van de betaalde hypotheekrente aftrekken en moet 100% van het eigenwoningforfait bij zijn inkomen tellen. Voor meer informatie hieromtrent wordt geadviseerd een specialist te raadplegen.

Scheiden met schulden

Wanneer u (gemeenschappelijke) leningen en schulden heeft, moeten deze ook tussen u verdeeld worden. Wie van u zal na de scheiding zorgdragen voor het aflossen van de lening of schuld en de betaling van de rente en overige kosten? U kunt afspreken dat één van u de schuld of lening op zich neemt of u kunt de schuld of lening samen aflossen, ieder voor de helft of in een andere verhouding. Wat u ook beslist, wanneer u bent getrouwd in gemeenschap van goederen of een geregistreerd partnerschap bent aangegaan in gemeenschap van goederen bent u beiden (hoofdelijk) aansprakelijk voor de lening of schuld voor zolang die bestaat, ook na de scheiding. Dat u (hoofdelijk) aansprakelijk bent voor een lening of schuld houdt in dat de leningverstrekker of schuldeiser het verschuldigde bedrag bij ieder van u kan verhalen.

Een voorbeeld: Wanneer Frans en Monique in het convenant overeengekomen zijn dat Frans de lening op zich neemt en hij kan of wil na de scheiding om wat voor reden dan ook niet betalen, dan kan de leningverstrekker naar Monique komen om het gehele openstaande bedrag op te eisen.

Ook wanneer u onder huwelijks voorwaarden bent getrouwd of partnerschapsvoorwaarden heeft, kunt u beiden hoofdelijk aansprakelijk zijn voor een lening of schuld. Of dat zo is, hangt af van de precieze inhoud van uw voorwaarden en of de lening of schuld tot de gemeenschap behoort of niet. Indien een schuld of lening tot de gemeenschap behoort, bent u beiden (hoofdelijk) aansprakelijk. Indien een schuld of lening niet in de gemeenschap valt en van één van beide partners is, bijvoorbeeld van de vrouw, kan de schuldeiser zowel de eigen goederen van de vrouw als uw gemeenschappelijke goederen uitwinnen. De eigen eigendommen van de man die buiten de gemeenschap vallen, kunnen in dit geval niet worden uitgewonnen.

Is de verdeling in balans?

Wanneer uw convenant compleet is en alles wat u samen heeft is verdeeld, kan de balans worden opgemaakt. Alles van waarde wordt in kaart gebracht, waarna kan worden uitgerekend welk deel van de huwelijksgoederengemeenschap aan ieder van de partners wordt toebedeeld. Wanneer blijkt dat de verdeling wat betreft de waarde van uw huwelijksgoederengemeenschap niet 50/50 is, is sprake van een overbedeling ten gunste van één van de partners en daarmee ook automatisch een onderbedeling ten nadele van de ander. Volgens de wet heeft ieder van u recht op precies de helft van wat u samen heeft. De onderbedeelde partner heeft daarom recht op een vergoeding om het geheel weer in balans te brengen.

Een voorbeeld: de huwelijksgoederengemeenschap van Frans en Monique is in totaal € 35.000,00 waard. Frans krijgt een deel van € 20.000,00 en Monique een deel van € 15.000,00. Frans wordt dus overbedeeld voor € 5.000,00 en

Monique heeft daarom recht op de helft daarvan, namelijk € 2.500,00, zodat aan beide partners een gelijk deel van de huwelijksgoederengemeenschap toekomt.

Dat u recht heeft op de helft van de huwelijksgoederengemeenschap, betekent niet dat u verplicht bent om alles bij helfte te delen. Wanneer u volledig achter uw verdeling staat, ook al is deze niet 50/50, mag u afzien van de afrekening op de overbedeling. De benadeelde partner ziet dan af van de vergoeding. In het voorbeeld van Frans en Monique zou dat betekenen dat Monique afziet van de € 2.500,00.

Een belangrijke consequentie van het afzien van deze afrekening is dat u mogelijk te maken krijgt met de Belastingdienst. Wanneer u afziet van afrekening, ziet u namelijk af van geld en is sprake van een schenking. Indien in het voorbeeld Monique afstand doet van de € 2.500,00, waar zij recht op heeft, schenkt zij in feite € 2.500,00 aan Frans. Het belastingvrije bedrag dat u elkaar kunt schenken is op het moment van dit schrijven € 2.147,00. Over het gedeelte van de schenking dat boven deze grens ligt, bent u schenkingsbelasting verschuldigd. In het voorbeeld is dat over het bedrag van (€ 2.500,00 - € 2.147,00 =) € 353,00. Voor informatie over het percentage dat u over dit bedrag aan belasting zou moeten betalen, kunt u kijken op de site van de Belastingdienst.

In de praktijk zijn er regelmatig gevallen waarbij de waarde van de totale huwelijksgemeenschap negatief is, bijvoorbeeld door een grote onderwaarde van de woning of door schulden. Ook wanneer schulden niet 50/50 worden verdeeld, ontstaat een over- en onderbedeling. Vaak is het erg moeilijk om op dit soort overbedelingen af te rekenen, omdat het geld om af te rekenen er simpelweg niet is. Wanneer u wel wilt afrekenen op een overbedeling, maar het geld niet voorhanden is, kunt u ook afspreken om in termijnen af te rekenen, eventueel met rente.

In het geval van een grote over- en onderbedeling is het de moeite waard om te bekijken waarom de verdeling zo sterk afwijkt van de 50/50 verdeling. U kunt dan overwegen om uw convenant hierop aan te passen. Voor meer informatie over schenkingsrecht kunt u terecht op de website van de Belastingdienst, ook kunt u gratis bellen met de Belastingtelefoon.

► **Tip** Kijk op www.belastingdienst.nl voor meer informatie over schenkingsrecht of bel gratis met de Belastingtelefoon: 0800 – 0543.

Pensioen

In het convenant kunt u ook afspraken maken over de verdeling van uw pensioenen. Pensioenen hebben (grote) waarde, maar tellen niet mee in de verdeling van de huwelijksgoederengemeenschap, zoals beschreven in het vorige hoofdstuk. Pensioenen kunnen dus ook niet worden 'weggestreept' tegen iets wat wel tot de huwelijksgoederengemeenschap behoort, zoals de woning of de auto. De verdeling van uw pensioenen is juridisch gezien dan ook een apart onderdeel van het convenant.

Wanneer u een kapitaalverzekering heeft, die op een afgesproken datum zal uitkeren en die is bedoeld als pensioen(aanvulling), is dit geen officieel pensioen en valt het daarmee juist weer wel onder de huwelijksgoederengemeenschap. In dit hoofdstuk wordt de verdeling van het pensioen beschreven dat valt onder de Pensioenwet: het ouderdomspensioen en het bijzonder partnerpensioen.

Ouderdomspensioen

Het ouderdomspensioen is het 'normale' pensioen. Wanneer u gaat scheiden heeft u recht op pensioenverevening, tenzij u hierover andere afspraken met elkaar heeft gemaakt in uw huwelijkse voorwaarden. Pensioenverevening houdt in dat u het pensioen dat u heeft opgebouwd tijdens uw huwelijk of geregistreerd partnerschap bij helfte deelt. De verevening geldt in principe niet voor de periode vóór of na uw huwelijk of geregistreerd partnerschap.

U heeft recht op pensioenverevening, maar bent dit niet verplicht. U kunt er ook voor kiezen om ieder uw eigen pensioen te houden of om uw pensioen op een andere manier dan bij helfte te verdelen. Ook kunt u afspreken dat u uw pensioenen over een andere periode verevent. U kunt bijvoorbeeld de periode verlengen door te verevenen vanaf de datum dat u ging samenwonen en nog niet was getrouwd of een geregistreerd partnerschap met elkaar was aangegaan. Wanneer u in feite al geruime tijd uit elkaar bent, zou u ook kunnen overwegen om de einddatum van verevening te vervroegen naar de datum dat u feitelijk uit elkaar bent gegaan in plaats van de datum van uw officiële scheiding.

Voordat u uw keuze maakt over de verdeling van uw ouderdomspensioen is het verstandig om na te gaan wat u nu eigenlijk tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap aan pensioen heeft opgebouwd. Daarvoor kunt u terecht op de website: www.mijnpensioenoverzicht.nl. U kunt op deze website inloggen met uw DigiD code.

Hebben u en uw partner ongeveer evenveel pensioen opgebouwd of zijn er grote verschillen tussen u? Zorg ervoor dat u weet om welke bedragen het gaat. Alleen wanneer u weet wat u beiden precies heeft opgebouwd, kunt u een goede beslissing maken en weet u van welk bedrag u eventueel afstand doet.

Wanneer u uw keuze heeft gemaakt, kunt u uw afspraak over uw ouderdomspensioen laten opnemen in uw convenant. Of u nu kiest voor verevenen of niet, zodra u officieel gescheiden bent, moet u nog wel aan uw pensioenuitvoerders doorgeven dat u bent gescheiden en dat u wel of niet wilt verevenen. U heeft daarvoor twee jaar de tijd. Voor een handig overzicht van uw pensioenuitvoerders kunt u eveneens terecht op de website: www.mijnpensioenoverzicht.nl.

Bijzonder partnerpensioen

Naast het ouderdompensioen is er ook het partnerpensioen ofwel het nabestaandenpensioen. Zodra u gescheiden bent, wordt dit het bijzonder partnerpensioen genoemd. Dit pensioen is bedoeld voor uw partner indien u komt te overlijden. Wanneer u ouderdompensioen heeft opgebouwd, staat daarmee niet vast dat u ook partnerpensioen heeft opgebouwd. Dat is afhankelijk van uw pensioenregeling.

Indien u tijdens uw huwelijk of geregistreerd partnerschap partnerpensioen voor elkaar heeft opgebouwd en u gaat scheiden, dan houdt u als ex-partners in principe aanspraak op het partnerpensioen dat u voor elkaar heeft opgebouwd. Het gaat dan om het deel aan partnerpensioen dat u tijdens uw huwelijk of geregistreerd partnerschap heeft opgebouwd en mogelijk ook om wat u in de periode daarvoor heeft opgebouwd. Op het moment dat u bent gescheiden, begint u aan het opbouwen van partnerpensioen voor een eventuele volgende partner.

U kunt bij het bijzonder partnerpensioen ook kiezen om af te wijken van de wettelijke richtlijnen. U mag afstand doen van uw aanspraak op elkaars partnerpensioen, op die manier kunt u dit deel van uw pensioen bewaren voor een eventuele volgende partner. Indien u hiervoor kiest, zult u contact op moeten nemen met uw pensioenuitvoerders. Vaak moet u hiervoor ook samen een aantal formulieren invullen.

► **Tip** Kijk op www.mijnpensioenoverzicht.nl voor een handig overzicht van hoeveel pensioen u heeft opgebouwd en een lijst van al uw pensioenuitvoerders.

Wanneer heeft u recht op alimentatie?

Van alimentatie bestaan verschillende vormen. De belangrijkste voor een scheiding zijn partneralimentatie en kinderalimentatie. Beiden zijn bijdragen in het levensonderhoud van een ander, namelijk die van uw ex-partner en van uw kind(eren). Alimentatie is ooit in de wet opgenomen omdat men vond dat beide ouders een bijdrage moeten leveren aan de kosten van de kinderen en er een onderhoudsplicht is tussen partners, die niet stopt bij het beëindigen van een huwelijk of partnerschap. Of u daadwerkelijk alimentatie kunt ontvangen of betalen moet blijken uit uw persoonlijke (financiële) situatie en een alimentatieberekening.

Partneralimentatie

Duur van het recht op (en plicht tot) partneralimentatie

Op grond van de huidige wet- en regelgeving is de duur van het recht op partneralimentatie gesteld op de helft van de duur van het huwelijk of geregistreerd partnerschap met een maximum van 5 jaar.

Er zijn hier een aantal uitzonderingen op, namelijk:

- U heeft gezamenlijk een kind onder de 12 jaar. Dan wordt het recht op partneralimentatie verlengd tot het moment dat het jongste kind twaalf wordt, als dit langer duurt dan 5 jaar;
- Als de alimentatiegerechtigde korter dan 10 jaar voor de AOW gerechtigde leeftijd zit en het huwelijk langer was dan 15 jaar. Dan is er recht op partneralimentatie tot het moment dat de alimentatiegerechtigde AOW gerechtigd is, als dit langer duurt dan 5 jaar;
- Als de alimentatiegerechtigde meer dan 10 jaar jonger is dan de AOW gerechtigde leeftijd, het huwelijk langer heeft geduurd dan 15 jaar en de alimentatiegerechtigde is geboren voor 01-01-1970. Dan is de duur van het recht op partneralimentatie 10 jaar.

In uitzonderlijke gevallen kan het recht op partneralimentatie worden verlengd. Dit gebeurt alleen in gevallen waarbij het aantoonbaar niet redelijk is om de partneralimentatie stop te zetten. De duur van het recht op partneralimentatie kan ook worden verkort. Het recht op partneralimentatie vervalt – en keert in principe niet meer terug – wanneer u gaat samenwonen, een geregistreerd partnerschap aangaat of met iemand trouwt. Dit vervallen van het recht op partneralimentatie geldt niet voor de andere partner, die nog niet met een nieuwe partner samenwoont, gehuwd is of een geregistreerd partnerschap is aangegaan. Zo kan het zijn dat het recht op partneralimentatie van één van u al lang vervallen is, terwijl dat van de ander nog jaren doorloopt.

Wanneer u het samen eens kunt worden, zou u ook van bovenstaande regels kunnen afwijken. U kunt bijvoorbeeld afspreken dat uw recht op partneralimentatie niet meteen vervalt als u gaat samenwonen met een nieuwe partner, maar pas na bijvoorbeeld zes maanden, wanneer is gebleken dat de relatie stand houdt. Ook zou u afstand kunnen doen van uw recht op partneralimentatie of kunnen afspreken dat u op dit moment geen partneralimentatie van elkaar wilt, maar de optie wel wilt openlaten voor in de toekomst of bij gewijzigde omstandigheden. Wanneer u zou afspreken dat u geen partneralimentatie van elkaar wilt, nu niet en ook in de toekomst niet, dan moet u er rekening mee houden dat deze afspraak niet bindend is in geval van zeer ingrijpende wijzigingen of wanneer één van u een bijstandsuitkering zou willen aanvragen. De Sociale Dienst zal namelijk altijd eerst controleren of u recht heeft op partneralimentatie. Als dat het geval is, zal voor u worden berekend wat

de alimentatieplichtige had moeten betalen en als uit de berekening blijkt dat er geld bij uw ex-partner beschikbaar is, zal dat ook daadwerkelijk geïnd worden, ongeacht wat u heeft afgesproken in uw convenant. Er kan dus nooit voor 100% afstand worden gedaan van uw recht op partneralimentatie.

Berekenen van partneralimentatie

Wanneer u de hoogte van de partneralimentatie wilt laten berekenen, zult u uw inkomensgegevens moeten doorgeven, niet alleen van uw huidige inkomen, maar ook van uw inkomen tijdens de laatste twee tot drie jaar van uw huwelijk of geregistreerd partnerschap. Een alimentatieberekening begint namelijk met het kijken naar het verleden.

Aan de hand van uw gemiddelde gezinsinkomen tijdens de laatste jaren van uw huwelijk of geregistreerd partnerschap wordt berekend welk inkomen u beiden gewend was te hebben. Vervolgens wordt aan de hand van uw huidige inkomen gekeken of u kunt voorzien in uw eigen behoefte aan inkomen. Zo niet, dan is sprake van behoefte aan partneralimentatie. Dat deze behoefte er is, wil niet zeggen dat deze ook (in zijn geheel) kan worden opgevuld door partneralimentatie. Dit hangt namelijk af van de zogenaamde draagkrachtberekening. Aan de hand van het huidige inkomen van de alimentatieplichtige en de kosten die diegene heeft (woonlasten, zorgverzekering, aflossing van schulden e.d.) wordt berekend of er onder aan de streep überhaupt nog geld over is om te kunnen besteden aan partneralimentatie. Het is mogelijk dat er helemaal geen draagkracht is voor partneralimentatie of dat de draagkracht beperkt is, waardoor wel partneralimentatie kan worden betaald, maar niet voldoende om in de volledige behoefte te voorzien. Andere mogelijke uitkomsten zijn dat er geen of beperkte behoefte is aan partneralimentatie, omdat u allebei zelf al volledig of voor een groot deel kunt voorzien in uw behoefte aan inkomen. Ook kan de zogenaamde Jus-vergelijking doorslaggevend zijn voor wat betreft de uitkomst. Wanneer de uitkomst van een berekening namelijk tot gevolg heeft dat de alimentatiebetaler uiteindelijk minder geld overhoudt dan de ontvanger, dan zorgt de Jus-vergelijking ervoor dat dit wordt gecompenseerd en beide ex-partners onderaan de streep evenveel geld overhouden.

De draagkracht, de behoefte en de Jus-vergelijking kunnen dus alle drie de bepalende factor zijn voor de hoogte van de partneralimentatie. Zij worden daarom ook wel de drie grootheden van het alimentatierekenen genoemd. De grootheid die de laagste uitkomst geeft, is doorslaggevend. Het bedrag aan partneralimentatie is nooit hoger dan het bedrag waar behoefte aan is, nooit hoger dan de draagkracht en nooit zo hoog dat de betaler uiteindelijk minder zou overhouden dan de ontvanger.

In overleg een bedrag aan partneralimentatie afspreken

Het staat u vrij om in overleg een bedrag aan partneralimentatie af te spreken. U bent dan ook niet verplicht om een berekening te laten maken en u mag, wanneer u wél een berekening heeft laten maken, van de uitkomst van de alimentatieberekening afwijken.

Wijzigingen in de hoogte van partneralimentatie

Wanneer de hoogte van de partneralimentatie is berekend en is opgenomen in uw convenant en u de rechtbank vraagt om het convenant te bekrachtigen, ligt het afgesproken alimentatiebedrag vast. Zodra de scheiding definitief is, wordt het bedrag opeisbaar.

Wanneer er in de loop van de tijd iets wijzigt in uw situatie, bijvoorbeeld omdat uw inkomen stijgt of daalt, kunt u de hoogte van de alimentatie wel nog laten aanpassen. U kunt dan de hoogte van de alimentatie laten herberekenen en de hernieuwde afspraak laten vastleggen bij de rechtbank. Indien u er in overleg uitkomt, bent u ook hier niet verplicht om een (her)berekening te laten maken. U kunt het gewijzigde bedrag ook zonder berekening door de rechtbank laten vastleggen.

Veel ex-partners wijzigen de hoogte van partneralimentatie zonder deze opnieuw vast te laten leggen door de rechtbank. In verband met kostenbesparing is niet onbegrijpelijk. Wanneer u een gewijzigde afspraak over de hoogte van partneralimentatie niet bij de rechtbank vastlegt, is het echter wel aan te raden om dit met elkaar in een schriftelijke overeenkomst vast te leggen. Wanneer één van beide ex-partners zich in de toekomst zou bedenken, heeft u deze overeenkomst namelijk nodig om te kunnen bewijzen dat uw afspraak is gewijzigd. Het grote nadeel van het niet laten vastleggen van de gewijzigde afspraak door de rechtbank, is dat het bedrag niet te executeren is door een deurwaarder. Wanneer u het alimentatiebedrag heeft verhoogd zonder dit te laten bekrachtigen door de rechtbank en er wordt vervolgens niet betaald, kan de alimentatiegerechtigde via een deurwaarder enkel het lagere, oorspronkelijke bedrag innen. Andersom, wanneer u het alimentatiebedrag in overleg heeft verlaagd, kan de alimentatiegerechtigde de deurwaarder op de alimentatieplichtige afsturen om het oorspronkelijke, hogere bedrag te innen. Dit is echter misbruik van recht en kan dan ook juridisch aangevochten worden, mits u nog over uw gewijzigde overeenkomst beschikt. Het bij de rechtbank laten vastleggen van gewijzigde alimentatiebedragen kan in sommige gevallen dan ook veel problemen voorkomen en is zeker de overweging waard.

Indexering van partneralimentatie

De hoogte van partneralimentatie wordt ieder jaar per 1 januari geïndexeerd aan de hand van de ontwikkelingen van salarissen in verschillende sectoren. Om te zien wat er precies verandert aan het alimentatiebedrag kunt u kijken op de website www.LBIO.nl.

Kinderalimentatie

Duur van de plicht tot kinderalimentatie

In principe duurt de plicht tot kinderalimentatie tot de kinderen de leeftijd van 21 jaar bereiken. Afhankelijk van de omstandigheden is het mogelijk dat u daarna alimentatie voor de jongmeerderjarige moet betalen. Dat hangt af van de vraag of zij financieel onafhankelijk zijn. Er zijn minder regels voor wat betreft alimentatie voor de jongmeerderjarige dan voor kinderalimentatie en er is geen eenduidig eindpunt. Zo kan bijvoorbeeld worden afgesproken dat de alimentatie blijft doorlopen zolang er goede studieresultaten zijn. In geval van gehandicapte kinderen kan de alimentatieplicht levenslang doorlopen.

Voor het ouderschapsplan is echter alleen de kinderalimentatie van belang. U kunt de duur van kinderalimentatie niet inkorten en u kunt ook geen afstand doen van kinderalimentatie. Deze afspraken zouden namelijk in het nadeel van de kinderen kunnen werken en dat is niet toegestaan.

Berekenen van kinderalimentatie

Het berekenen van de hoogte van de kinderalimentatie heeft gelijkenissen met het berekenen van partneralimentatie. Ook voor de kinderalimentatie wordt eerst gekeken naar

het inkomen tijdens de laatste twee tot drie jaar van uw huwelijk of geregistreerd partnerschap. Aan de hand van uw gemiddelde gezinsinkomen tijdens de laatste jaren van uw huwelijk of geregistreerd partnerschap wordt berekend welk inkomen u beiden gewend was om te hebben en welk deel daarvan beschikbaar zou zijn geweest voor uw kinderen. Volgens een tabel van het Nibud wordt aan de hand van uw gezinsinkomen en de leeftijd van de kinderen berekend wat de kosten van uw kinderen zouden zijn. Vervolgens wordt aan de hand van uw huidige inkomens gekeken of en in welke verhouding u kunt voorzien in de kosten van de kinderen. Hiervoor wordt eveneens een draagkrachtberekening gemaakt. Ook nu wordt rekening gehouden met de kosten die u maakt voor bijvoorbeeld uw woning en zorgverzekering. Voor de kinderalimentatie gelden hier in tegenstelling tot partneralimentatie forfaitaire bedragen, om te voorkomen dat een ouder in een te dure woning gaat wonen en vervolgens geen geld meer zou hebben voor de kinderen. De berekende draagkracht van beide ouders wordt vergeleken om te bepalen in welke verhouding u de kosten voor de kinderen zou moeten betalen. Hierbij wordt rekening gehouden met uw omgangsregeling en hoeveel dagen en nachten de kinderen bij iedere ouder zijn. Wanneer de alimentatieplichtige een aantal dagen en nachten per week voor de kinderen zorgt, krijgt deze ouder zogenaamde zorgkorting. Zorgkorting is korting op de kinderalimentatie, bedoeld om de verblijfskosten voor de kinderen wanneer ze bij de alimentatieplichtige verblijven te betalen. De totale bijdrage aan de kosten verandert hierdoor dus niet; het geld wordt slechts in een ander huishouden uitgegeven. De hoogte van de zorgkorting is evenredig met het aantal dagen en nachten dat uw kinderen per week bij de alimentatieplichtige verblijven.

In overleg een bedrag aan kinderalimentatie afspreken

Ook in het geval van kinderalimentatie staat het u vrij om in overleg een bedrag af te spreken, hier gelden echter striktere regels voor. Kinderalimentatie is van openbare orde en u moet goede redenen hebben om van de geldende regels af te kunnen wijken. U kunt de hoogte van de kinderalimentatie te allen tijde laten berekenen en vastleggen.

Wijzigingen in de hoogte van kinderalimentatie

Wanneer er iets wijzigt in uw situatie of in die van uw kinderen, heeft u het recht om de hoogte van de kinderalimentatie te laten aanpassen. Ook hier geldt dat het verstandig kan zijn om het gewijzigde bedrag officieel te laten vastleggen door de rechtbank, om latere discussies te voorkomen.

Indexering van kinderalimentatie

Net als bij partneralimentatie wordt ook de hoogte van kinderalimentatie ieder jaar per 1 januari geïndexeerd aan de hand van de ontwikkelingen van salarissen in verschillende sectoren. Om te zien wat er precies verandert aan het alimentatiebedrag kunt u kijken op de website www.LBIO.nl.

► **Tip** Kijk op www.LBIO.nl om te zien wat de jaarlijkse indexering aan de hoogte van uw alimentatiebedrag verandert.

Overheidssubsidie

Veel mensen komen, vaak zonder het zelf te weten, in aanmerking voor overheidssubsidie om de scheidingskosten te betalen. Wanneer uw inkomen onder een bepaalde grens ligt en u niet te veel vermogen heeft, kan er u een zogenaamde 'toevoeging' voor u worden aangevraagd via de Raad voor Rechtsbijstand. Uw mediator of advocaat kan dit voor u regelen.

Wanneer u een toevoeging krijgt, betaalt de overheid een groot deel van de scheidingskosten en betaalt u zelf slechts een eigen bijdrage. De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van uw inkomen. In eerste instantie wordt gekeken naar uw bruto jaarinkomen van twee jaar geleden, aangezien dit vaststaat bij de Belastingdienst. Indien u sinds die tijd in inkomen bent achteruitgegaan, is het onder bepaalde voorwaarden mogelijk om een peiljaarverlegging aan te vragen, zodat wordt gekeken naar uw verwachte inkomen in het huidige jaar. De kosten van de scheiding kunnen door de gesubsidieerde rechtsbijstand drastisch omlaag gaan. Daarnaast zijn de kosten van de rechtbank, het griffierecht, lager voor personen die in aanmerking komen voor een toevoeging. Dat is dus dubbel besparen.

Zorg ervoor dat u geen subsidie misloopt en vraag altijd na bij uw mediator of advocaat of u overheidssubsidie kunt krijgen. U kunt dit ook zelf onderzoeken op de website van de Raad voor Rechtsbijstand: www.rechtsbijstand.nl

Hoe ziet de **procedure** eruit?

Voordat de procedure kan beginnen heeft u nodig:

- een convenant
- huwelijksakte/akte van geregistreerd partnerschap *
- indien van toepassing: kopie huwelijkse voorwaarden/partnerschapsvoorwaarden
- indien u minderjarige kinderen heeft : ouderschapsplan
- indien u minderjarige kinderen heeft: geboortektes van uw kinderen *

* het gaat om een origineel afschrift van de aktes. Deze mogen niet ouder zijn dan drie maanden en kunt u opvragen bij de gemeente waar u bent getrouwd of het geregistreerd partnerschap bent aangegaan respectievelijk waar uw kinderen zijn geboren.

De procedure

Wanneer alle benodigde stukken zijn ingeleverd, stelt uw advocaat een verzoekschrift op en dient deze met de benodigde bijlagen in bij de rechtbank. Vervolgens is het wachten op de uitspraak van de rechter, ook wel de beschikking genoemd. Dit kan kort of lang duren, afhankelijk van de werkwijze van de betreffende rechtbank en de drukte aldaar. Er zijn rechtbanken die de beschikking na één tot twee weken afgeven, maar wanneer u pech heeft, kan het ook aanzienlijk langer duren. Gemiddeld kunt u na zes tot acht weken rekenen op afgifte van de beschikking. Vervolgens krijgt u de beschikking (via uw advocaat) thuisgestuurd.

De eerste drie maanden nadat de beschikking is afgegeven, is de hogerberoepstermijn. Wanneer u zich heeft bedacht kunt u in deze periode besluiten om in hoger beroep te gaan tegen de uitspraak. Hopelijk is dat niet aan de orde en staat u nog steeds achter de afspraken zoals deze in uw convenant en ouderschapsplan staan. Om de hogerberoepstermijn van drie maanden niet te hoeven afwachten, kunt u beiden een akte van berusting tekenen. Hiermee geeft u aan dat u het eens bent met de uitspraak en geeft u uw advocaat toestemming om verder te gaan met de procedure. Vervolgens zal de advocaat een verzoek indienen bij de gemeente waar u bent getrouwd of uw partnerschap bent aangegaan. Uw echtscheiding of de ontbinding van uw geregistreerd partnerschap moet namelijk nog worden ingeschreven in het register van de burgerlijke stand. Deze inschrijving duurt gemiddeld één tot twee weken, afhankelijk van de drukte bij de gemeente. Na deze inschrijving is uw scheiding definitief en krijgt u bericht met uw officiële scheidingsdatum.

Start van alimentatie en toeslagen aanvragen

Eventuele alimentatieafspraken zullen ingaan zodra uw scheiding definitief is, dat wil zeggen wanneer deze is ingeschreven in het register van de burgerlijke stand. Wanneer u na de scheiding recht heeft op toeslagen, kunt u deze al aanvragen zodra het verzoekschrift bij de rechtbank is ingediend.

Voor huurtoeslag geldt een uitzondering. Als u reeds gescheiden woont, maar er is nog geen verzoekschrift ingediend, dan kunt u toch vanaf het moment dat u gescheiden woont huurtoeslag aanvragen.

Online scheiden wint terrein

Tot nu toe is omschreven wat in grote lijnen de stappen zijn in een scheiding: waar moet u aan denken, welke stukken zijn nodig en waar heeft u recht op? Maar hoe gaat dit in de praktijk en waar moet u zijn?

Uw convenant en eventueel uw ouderschapsplan hoeft u natuurlijk niet zelf te maken. Laat dit vooral over aan een professional. Bovendien zit het opstellen van deze documenten bij de meeste bedrijven bij de prijs inbegrepen. Wanneer u het toch zelf probeert, is de kans groot dat de stukken juridisch gezien niet geschikt zijn, onjuist zijn of in uw nadeel werken. Dit neemt niet weg dat u wel zelf bepaalt wat de inhoud van uw convenant en ouderschapsplan is. Wanneer u aangeeft wat u wilt, kan een professional uw wensen, op een juridisch juiste wijze, verwerken.

Hoe komt u aan een dergelijke professional? U kunt naar een advocaat, mediator of scheidingsadviseur bij u in de buurt op zoek gaan. Via Google komt u hiermee een heel eind, maar er is veel aanbod dus hoe kiest u de juiste aanbieder? Wanneer de situatie het toelaat kunt u aan andere mensen die reeds gescheiden zijn vragen hoe zij hun scheiding hebben geregeld en hoe dat – in ieder geval wat betreft de expertise van het bedrijf – is bevallen. Houdt er wel rekening mee dat iedere scheiding anders is en dat een scheiding van een paar jaar terug soms niet vergelijkbaar zal zijn, zeker wat betreft de hoogte van alimentatie en subsidies. Deze veranderen immers voortdurend.

Tegenwoordig kunt u ook scheiden via internet. Bij het Scheidingsnetwerk, waar dit E-book voor u is gemaakt, heeft u de keuze. U mag altijd langskomen op één van onze kantoren die verspreid door het land liggen of u mag ervoor kiezen om thuis te blijven en uw scheiding via internet te regelen. Dit kan vanaf iedere plek en zelfs vanuit het buitenland. Wij zullen u dan spreken via Skype, een (gratis) online live videoverbinding. Dat gaat net zo makkelijk en scheelt u reistijd.

Bij het Scheidingsnetwerk zult u als eerste gevraagd worden om een intakeformulier in te vullen. Aan de hand van de gegevens die u invult, zullen wij concept scheidingsstukken voor u opstellen en digitaal aan u toesturen. U kunt deze controleren en eventueel aanvullen. Vervolgens zal een afspraak op kantoor of via Skype worden ingepland om de stukken met u te bespreken. Er wordt dan aan u uitgelegd hoe de procedure eruit komt te zien en er wordt gecontroleerd of de stukken juist en volledig zijn en of u beiden achter de afspraken staat die in deze in de stukken zijn opgenomen. Vervolgens krijgt u van ons de definitieve stukken, die kunt u ondertekenen en samen met de benodigde aktes (per post) inleveren. Wanneer alle stukken zijn ontvangen kan het verzoekschrift voor uw scheiding bij de rechtbank worden ingediend en is het wachten op de uitspraak. Zodra de beschikking door de rechtbank is afgegeven en u heeft aangegeven het eens te zijn met de uitspraak, kan de scheiding definitief worden gemaakt door inschrijving van uw scheiding in het register van de burgerlijke stand.

En zo gaat scheiden tegenwoordig. Bij een ander kantoor zal de gang van zaken ongetwijfeld net iets anders gaan, maar in grote lijnen zal de procedure gelijk zijn. U zult bijvoorbeeld geen intakeformulier moeten invullen, maar via e-mails en kantoorbezoeken uw gegevens en wensen kenbaar moeten maken. Dit is niet per se beter of slechter, maar heeft vaak wel invloed op de prijs. Een hogere prijs is zeker niet altijd een beter geregelde scheiding. Zeker wanneer u samen gaat scheiden, is scheiden – althans voor een professional – helemaal

niet zo ingewikkeld en hoeft het ook niet extreem duur te zijn, al helemaal niet wanneer u in aanmerking komt voor overheidssubsidie.

Ik hoop dat u wat aan dit E-book heeft gehad en dat het enige rust in de chaos heeft gebracht. Ik wens u veel sterkte, want scheiden is nooit leuk, en hoop dat uw scheiding zo soepel mogelijk verloopt. Bovenal wens ik u een mooie toekomst.

Team Het Scheidingsnetwerk

© 2020 Op dit E-book rust auteursrecht. Alle rechten worden voorbehouden. Niets uit dit E-Book mag worden vermenigvuldigd, gekopieerd, gewijzigd, gereproduceerd, gedupliceerd, gedistribueerd, verkocht of gebruikt voor commerciële of niet-commerciële doeleinden zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van Het Scheidingsnetwerk V.O.F.

Hoewel bij de realisatie van dit E-Book een zo groot mogelijke nauwkeurigheid en correctheid werd nagestreefd, kan voor de aanwezigheid van eventuele fouten, onvolkomen- en onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaardt Het Scheidingsnetwerk V.O.F. hiervoor geen aansprakelijkheid.

Bijlagen

Bijlage A: checklist voor ouderschapsplan

Deze checklist kunt u gebruiken om een basis te leggen voor het ouderschapsplan.

- Bij wie worden de kinderen ingeschreven?
- Welke omgangsregeling wilt u afspreken?
- Wat wilt u afspreken over de verdeling van vakanties en feestdagen?
- Wat wilt u afspreken over het vieren van verjaardagen en Vader- en Moederdag?
- Wilt u een maximale reisafstand tussen u afspreken?
- Wat wilt u afspreken over ouderavonden? Gaat u samen of alleen en laat u eventuele nieuwe partners dan thuis?
- Wat wilt u afspreken over het voorstellen van eventuele nieuwe partners aan uw kinderen?
- Wilt u afspraken maken over alcoholgebruik in het bijzijn van uw kinderen?
- Hoe gaat u de kosten van uw kinderen verdelen?
 - Wilt u een bedrag aan kinderalimentatie afspreken?
 - Hoe verdeelt u bijzondere kosten, die niet onder de alimentatieregeling vallen?
- Wilt u afspraken maken over zakgeld?
- Wilt u afspraken maken over sparen op spaarrekeningen voor de kinderen?
- Vaak wordt onderscheid gemaakt tussen dagelijkse en niet-dagelijkse zorg voor de kinderen. Over dagelijkse zorg kunt u ieder zelf beslissingen maken wanneer de kinderen bij u zijn. Over niet-dagelijkse zorg, zoals schoolkeuze, zou u van tevoren moeten overleggen en samen tot een beslissing komen. Bij een bedrijf zoals het Scheidingsnetwerk zijn er over dit onderwerp basisafspraken die u over zou kunnen nemen, maar u kunt natuurlijk uiteindelijk zelf bepalen wat precies onder dagelijkse of niet-dagelijkse zorg valt.

Bijlage B: checklist voor convenant

Deze checklist kunt u gebruiken om in kaart te brengen wat u allemaal heeft dat verdeeld moet worden. Kies uit onderstaande lijst de onderwerpen die op u van toepassing zijn. U kunt deze onderwerpen invullen in de tabel op de volgende pagina.

- Koopwoning
- Hypotheek
- Spaarhypothek/beleggingshypothek/annuïteiten/aflossingsvrij
- Huurwoning
- Tweede woning/vakantiewoning
- Overlijdensrisicoverzekering
- Kapitaalverzekering/lijfrente
- Uitvaartverzekering
- Bank- en spaarrekening
- Lening of schuld
- Auto
- Caravan/camper
- Motor/scooter/boot/ander vervoersmiddel
- Onderneming
- Aandelen
- Openstaande rekeningen aan derden (u krijgt nog geld)

Voorbeeld:

Wat	Waarde	Na de scheiding
<i>Koopwoning</i>	<i>€ 200.000,00</i>	<i>Jan neemt over, anders verkopen</i>
<i>Auto</i>	<i>€ 3.500,00</i>	<i>Angela</i>
<i>Uitvaartverzekering</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>Jan</i>
<i>Levensverzekering</i>	<i>€ 2.050,20</i>	<i>Angela</i>
<i>Bankrekening</i>	<i>€ 561,87</i>	<i>Opheffen en saldo delen</i>

De volgende pagina kunt u gebruiken om uw eigen checklist te maken. In eerste instantie kunt u de kolom met waarden leeg laten.

Daarnaast kunt u nadenken over wat u wilt afspreken over alimentatie en pensioen:

- Partneralimentatie: laten berekenen of in overleg afspreken?
- Ouderdomspensioen: verevenen, niet verevenen of anders verdelen?
- Nabestaandenpensioen of bijzonder partnerpensioen: aanspraak op eventueel voor elkaar opgebouwd partnerpensioen na de scheiding behouden of niet?

Invul checklist voor convenant

Wat	Waarde	Na de scheiding